

MÜZİK TERCİHLERİNE GÖRE KİŞİLİĞİN FARKLILAŞMA DURUMUNUN İNCELENMESİ: ÇOMÜ EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ

ANALYSIS OF PERSONALITY DIFFERENTIATION ACCORDING TO MUSICAL PREFERENCES: CANAKKALE ONSEKİZ MART UNIVERSITY (COMU), FACULTY OF EDUCATION

Ümit DEMİR,* Simay YILDIZ**

*Geliş Tarihi: 16.09.2024
(Received)*

*Kabul Tarihi: 15.11.2024
(Accepted)*

ÖZ: Müzik dinleme alışkanlığı toplumun büyük bir kesiminin yaşamında duygularını ve olayları algılamasında ve yorumlamasında etkili bir rol üstlenmektedir. Dinlenen müzik türü ruh halinde de farklı etkiler yaratabilmektedir. Örneğin; arabesk dinleyen gençlerin kaygı ve depresyon düzeylerinin yüksek çıktığı, metal müzik dinleyen gençlerin ise saldırganlık düzeylerinin diğer müzik türlerini dinleyenlerden daha yüksek olduğu yaygın bir kanıdır. Dinlenen müzik türlerinin mi bizlerin ruh halini etkilediği yoksa ruh halimize ve kişiliğimize uygun müzik türleri mi tercih ettiğimiz bir muammadır. Bir diğer genel kabul gören yaklaşım ise enstrümanları çalan kişilerin psikolojik olarak daha mutlu ve dışadönük/sosyal bireyler olduklarıdır. Belirtilen bu durumlara ilişkin alanyazında çok fazla çalışma bulunmamasına rağmen genel yargılar ve kabullenmeler son derece fazladır. Gerçekleştirilen bu çalışma ile dinlenen müzik türü ve enstrüman çalma durumlarına göre kişiliğin farklılaşma durumunun belirlenmesi amaçlanmaktadır. Belirlenen amaca yönelik mevcut durumları betimlemeyi amaçlayan 'tarama' araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 2023-2024 Bahar döneminde öğrenimlerine devam eden öğrenciler araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Çalışmada, müzik tercihlerine göre kişiliklerin farklılaşma durumları incelenmiş ve buna yönelik bulgular sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Enstrüman Tercihi, Kişilik, Müzik Tercihi, Müzik Psikolojisi

ABSTRACT: The habit of listening to music plays an effective role in the perception and interpretation of emotions and events in the lives of a large segment of society. The type of music one prefers listening can also create different effects on the mood. For example, it is a common belief that young people listening to

* Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Çanakkale Teknik Bilimler MYO, Bilgisayar Teknolojileri Bölümü, umitdemir@comu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4899-4895.

** Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Bölümü, simayyildiz4@gmail.com, ORCID: 0009-0003-8539-540X.

arabesque have higher levels of anxiety and depression, on the other hand, young people who listen to metal music have higher levels of aggression compared to those listening to other types of music. It is a mystery whether the types of music we listen to affect our mood or whether we prefer music types that suit our mood and personality. Another generally accepted approach is that people playing musical instruments are psychologically happier and more extroverted/social. Although there are not many studies on these situations, general judgements and acceptances are quite high. This study aims to determine personality differentiation according to the type of music listened to and the status of playing a musical instrument. The survey research method, which aims to describe current situations for the determined purpose, is used. The sample of this study consists of the students studying at Çanakkale OnSekiz Mart University, Faculty of Education, in the spring semester of 2023-2024. In the study, the differentiation of personalities according to music preferences was examined, and findings were presented.

Key Words: Musical Instrument Preference, Personality, Musical Preference, Music Psychology

1. GİRİŞ

İnternet altyapısındaki hızlı gelişmeler ve sahip olunan mobil cihazların gelişimi ile, her ortamda müziğe erişim oldukça kolay bir hale gelmiştir. Gelişen iletişim ve çoklu medya teknolojisi ile müzik dinleme alışkanlıkları değişim göstererek, çevrimiçi müzik video klip izleme platformları daha çok tercih edilir olmuştur. Teknolojik gelişmeler sonucunda; farklı dijital platformlar ile çok geniş kitlelerce kolayca erişilen ve dinlenen müziklerin, dinleme sıklığının da artışı ile dinleyiciler üzerindeki etkisi artabilmektedir. Müziğin günlük yaşamda kullanım yoğunluğunun artması ile müzik tercihleri ve müzik tercihi etkilediği düşünülen başlıklar araştırma konusu olmaya başlamıştır.¹

Müzik tercihlerinin farklılaşmasında kişilik türleri ile psikolojik ve sosyal kimliği dikkate alan, farklı yaklaşımlar bulunmaktadır.² Bu yaklaşımlara göre müzik

¹ Mümtaz Levent Akkol, *Türkiye'de Müzik Eğitiminin Sosyolojik Çözümlemesi: Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Bölümünde Sosyolojik Bir Araştırma*, (Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Doktora Tezi), Eskişehir 2014, s. 1-17; Sibel Karakelle-Muhammed Ali Çakır-Özgür Özel, "Lise Öğrencilerinin Müzik Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi", *The Journal of Academic Social Science*, Cilt 11, sayı 147, 2023, s. 43-44.

² Onur Şenel, *Müzik Algısı, Müzik Tercihi ve Sosyal Kimlik Bağlamında Müzikte Önyargı ve Kalıpyargı* (Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Bilimleri Anabilim Dalı, Doktora Tezi), İzmir, 2013, s. 1-4; Şevki Özer Akçay-Elif Erden, "Türkiye'de Müzik

Balkan Müzik ve Sanat Dergisi
Ekim 2024 Cilt 6 Sayı 2 (51-69)
DOI: 10.47956/bmsd.1550792

tercihleri; psikolojik ruh halinin dengelenmesi, sosyal kimliği oluşturmak ve kişilik tarzını yansıtmaya gibi birçok etmeden etkilenebilmektedir.³ Bu nedenle müziğin dinleyici ile etkileşimi çok boyutlu olarak değerlendirilebilir. Müziğin de kişiler üzerinde etkileri bulunmaktadır. Müzik, kişilerin psikolojik ruh halinde ve fizyolojik durumlarında değişimler ve iyileşmeler sağlayabilmektedir.⁴ Müzik tercihleri sosyal ve çevresel etmenlerden etkilenmekte ve bu etki sonucunda kişinin estetik tercihinde baskın bir belirleyici olabilmektedir. İnsan üzerinde etkili olan sosyal ve çevresel etmenlerin başında; aile, akran grubu, dijital ve çevrimiçi medya, prestij etkisi ve sosyal statü sayılabilmektedir.⁵

Müzik tercihinin gelişiminde gençler, önce kendi ailesinden sonra akran gruplarından etkilenebilmektedir. Akran gruplarının etkisi özellikle ergenlik ve gençlik döneminde artabilmektedir. Bireyin kişiliği gelişim gösterdikçe aile ve akranlarının etkisi azalmakta, dijital medya ve güncel ünlülük etkisi daha ön plana çıkabilmektedir. Örneğin bir müzik parçasının medyada sürekli yayınlanması ile oluşan popülerlik müzik beğenisini etkileyebilmektedir.⁶

Günlük yaşamda tercihlerimizde ve buna yönelik tepkiler üretilmesinde kişiliğin önemli bir etkisi vardır.⁷ Müzik tercihlerinde de kişilik özelliklerine göre farklılaşma görülmektedir. Kişilik türlerine göre müzik tercihlerinin tespitine yönelik Patrick Little ve Marvin Zuckerman⁸ tarafından gerçekleştirilen çalışmada; heyecan arayışı yüksek olan bireylerin tercihleri rock müzik ile olumlu ilişkilendirilirken, soundtrack ve dini müzik ile olumsuz ilişkilendirilmiştir.

Stephen Dollinger⁹ tarafından gerçekleştirilen araştırmada “deneyime açıklık” kişilik özelliğine sahip katılımcıların; Klasik, Caz, Reggae, Folk Etnik ve Soul

Beğenisi Üzerine Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Bibliyografik Yöntemle İncelenmesi”, *Sanat Dergisi*, Sayı 36, 2020, s. 119-120.

³ Derya Kaçmaz, “Müzik Tercihlerine İlişkin Kuramsal Bir İnceleme”. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, Cilt 7, Sayı 15, 2017, s. 150.

⁴ Yasemin Sazak- Keriman Aytekin Kanadlı-Nermin Olgun, “Yoğun Bakım Hastalarında Müzik Uygulamasının Fizyolojik ve Psikolojik Etkileri: Sistemik Derleme”, *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, Cilt 8, Sayı 2, 2021, s. 203-212.

⁵ Şevki Özer Akçay-Elif Erden, *a.g.e.*, s. 117-134.

⁶ Şevki Özer Akçay-Elif Erden, *a.g.e.*, s. 117-134.

⁷ Şevki Özer Akçay-Elif Erden, *a.g.e.*, s. 117-134.

⁸ Patrick Little-Marvin Zuckerman, “Sensation Seeking and Music Preferences”, *Personality and Individual Differences*, Cilt 7, Sayı 4, 1986, s. 575-578.

⁹ Stephen J. Dollinger, “Research Note: Personality and Music Preference: Extraversion and Excitement Seeking or Openness to Experience?”, *Psychology of Music*, Cilt 21, Sayı 1, 1993, s. 73-77.

müzikleri daha çok tercih ettiklerini belirlemişlerdir. Ayrıca “dışadönüklük” kişilik özelliğine sahip katılımcılar, daha yüksek uyarıcı özelliğine sahip müzik türü olarak tanımlanan caz ve hard rock müzikleri daha fazla tercih ettiklerini belirlemiştir. Nevrotiklik kişilik düzeyleri yüksek kişilerin, uyarıcı müzikler yerine daha geleneksel müzikleri tercih ettiği yine bu araştırmada belirlenmiştir.

Barış Erdal ve Yeliz Kındap Tepe¹⁰ tarafından üniversite öğrencilerine yönelik gerçekleştirilen çalışma sonucunda; dışadönük kişilerin içedönük kişilere kıyasla hareketli ve enerjik müzikleri daha fazla tercih ettikleri ve içedönük kişilerin müzik dinledikten sonra gerginlik ve sinirlilik duygu puanlarının dışadönük kişilere kıyasla yüksek olduğu belirlenmiştir.

Peter J. Rentfrow ve Samuel D. Gosling¹¹ tarafından gerçekleştirilen çalışmada, “dışadönüklük” kişilik puanı yüksek olan katılımcıların, iyimser, geleneksel ve ritmik müzikleri dinleme tercihleri daha yüksek iken, “deneyime açıklık” kişilik puanları yüksek katılımcıların karmaşık ve asi olarak tanımlanan müzikleri daha çok tercih ettikleri belirlenmiştir.

Emily Carlson vd.¹² tarafından gerçekleştirilen araştırma sonucunda, dans müziği tercihinin “nevrotizm” kişilik türü ile, jazz müzik tercihinin “duygusal açıklık” kişilik türü ile pozitif yönde ilişkili, “öz-denetimlilik” kişilik türü ile jazz müzik tercihinin negatif yönde ilişkili olduğu, rock müzik tercihinin “duygusal açıklık” ve “dışa dönüklük” kişilik türleri ile negatif yönde ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Alice Hall¹³ tarafından gerçekleştirilen çalışmada halk müzik, jazz ve pop-rock müzik türleri ile dışadönüklük kişilik puanlarının pozitif yönde anlamlı, jazz ve klasik müzik türleri ile nevrotizm kişilik puanları negatif yönde, pop-rock türüyle ile ise pozitif yönde ilişkili bulunmuştur.

¹⁰ Barış Erdal-Yeliz Kındap Tepe, “Ruh Halinin İçedönük ve Dışadönüklerde Tercih Edilen Müziğe Etkisi ve Müziğin Uyandırdığı Duygular Üzerine Bir Araştırma”, *ASOS Journal*, Cilt 5, Sayı 57, 2017, s. 54-75.

¹¹ Peter J. Rentfrow-Samuel D. Gosling, “The Do Re Mi's of Everyday Life: The Structure and Personality Correlates of Music Preferences”, *Journal of Personality and Social Psychology*, Cilt 86, Sayı6, 2003, s. 1236.

¹² Emily Carlson vd. “Personality and Musical Preference Using Social-Tagging in Excerpt-Selection”, *Psychomusicology: Music, Mind, and Brain*, Cilt 27, Sayı 3, 2017, s. 203.

¹³ Alice Hall, “Audience Personality and The Selection of Media and Media Genres”, *Media Psychology*, Cilt 7, Sayı 4, 2005, s. 377-398.

Balkan Müzik ve Sanat Dergisi
Ekim 2024 Cilt 6 Sayı 2 (51-69)
DOI: 10.47956/bmsd.1550792

Ayşegül Gacal'ın¹⁴ 416 yetişkin katılımı ile gerçekleştirdiği çalışma sonucunda pop/dans, rock/metal, jazz/blues müzik türünü dinleyenlerin nevrozizm kişilik puanları, jazz/blues ile rock/metal dinleyenlerin psikotizm puanlarının anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir.

Sonuç olarak, müzik tercihlerine yönelik yapılan araştırmalarda bazı kişilik türlerine göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu araştırmalarda incelenen kişilik türleri içerisinde “içedönük/dışa dönük” ve “nevrozizm” kişilik türlerinin ağırlıklı olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların temel konusu, katılımcıların müzik dinleyicisi olarak özellikleri olmuştur. Kişilik ve müzik başlıklı çalışmalarda, katılımcıların enstrüman çalma durumlarına ilişkin verilerin incelendiği bir araştırmaya alanyazında ulaşılamamıştır. Gerçekleştirilen bu çalışmada sadece müzik dinleme durumuna göre değil çalınan enstrümana göre kişilik türlerinin farklılaşma durumu incelenmiştir. Araştırma sorusu bu kapsamda “Üniversite öğrencilerinin müzik tercihlerine göre kişilik özellikleri farklılık göstermekte midir” olarak belirlenmiştir. Elde edilen veriler ışığında dinlenen müziğe ve çalınan enstrümana göre kişiliğin farklılaşma durumuna yönelik gerçekleştirilen çalışmalara farklı bir bakış açısı sunmamaktadır.

Dinlenen müziğe göre kişiliğin farklılaşma durumunu belirlemeye yönelik mevcut araştırmalar incelendiğinde, ulaşılan araştırmaların on yıl veya öncesi ait oldukları görülmektedir. Araştırmalarda, “enstrüman çalma durumuna göre kişilik özelliklerinin farklılaşma durumu” incelenmeyen bir konu başlığıdır. Bunun yanı sıra, çalışma kapsamında üniversite öğrencilerinin müzik çalma ve dinleme tercihlerinin de belirlenmesi hedeflenmektedir. Sonuç olarak; gerçekleştirilen bu çalışma ile müzik ve kişilik konu başlığı birçok boyutu ile incelenmiştir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Gerçekleştirilen çalışmada üniversite öğrencilerinin müzik tercihleri, enstrüman çalma durumu gibi değişkenlere göre ÇOMÜ Eğitim Fakültesi öğrencilerinin stres durumları ve akademik başarı durumlarının farklılaşma durumu incelenmiştir. Çalışmada mevcut durumları tanımlamaya yönelik olarak nicel çalışma yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama araştırma modeli, geçmişte ya da mevcutta olan bir durumu var olduğu şekliyle tanımlamayı

¹⁴ Ayşegül Gacal, *Bireylerin Medya Tercihleri ile Kişilik Özellikleri ve Üstbilişleri Arasındaki İlişki*, (Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2018, s. 49.

amaçlayan bir modeldir. Tarama modellerinde araştırma konusu olay, birey veya durum mevcut koşulları içerisinde olduğu gibi tanımlanır.¹⁵

2.2. Örneklem/Çalışma Grubu

Gerçekleştirilen çalışmanın evrenini eğitim fakültelerinde 2023-2024 Bahar döneminde öğrenimlerine devam etmekte olan üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemi ise, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde 2023-2024 Bahar döneminde öğrenimlerine devam etmekte olan üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma, 230 eğitim fakültesi öğrencisinin gönüllük esasıyla katılımıyla gerçekleştirilmiştir.¹⁶ Örneklem incelendiğinde (Tablo 1); katılımcıların 152'si (%66,1) kadın, 78'i (%33,9) ise erkektir. Akademik not ortalamalarına göre öğrencilerin dağılımları incelendiğinde öğrencilerin çoğunluğunun mezuniyet başarı koşulu olan 2 ortalamasının (%96,5) üzerinde akademik başarıya sahip oldukları görülmektedir. Öğrencilerin %16,1'i müzik eğitimi öğretmenliği programında öğrenci iken %83,9'u diğer lisans programlarında öğrenimlerine devam etmektedirler. Katılımcıların kişilik analizleri incelendiğinde "Duygusal Dengeli" kişilik türünün en çok sahip olunan kişilik türü olduğu görülmektedir. "Sorumuz" ve "Dik Başlı" diğer yoğun görülen kişilik türleri olmuştur.

Tablo 1: Katılımcı Öğrencilere Ait Kişisel Veriler

Cinsiyet	n	%
Kadın	152	66,1
Erkek	78	33,9
Akademik Not Ortalaması	f	%
1,5-2 arası	8	3,48
2-2,5 arası	106	46,09
2,5-3 arası	54	23,48
3-3,5 arası	42	18,26
3,5-4 arası	20	8,70
Müzik Eğitimi (Lisans)	f	%
Evet	37	16,1
Hayır	193	83,9
Kişilik Türü	f	%
Duygusal Dengeli	164	71,30

¹⁵ Niyazi Karasar, *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2009, s. 77.

¹⁶ Etik kurul izin yazısı makale sonuna eklenmiştir.

Balkan Müzik ve Sanat Dergisi
Ekim 2024 Cilt 6 Sayı 2 (51-69)
DOI: 10.47956/bmsd.1550792

Sorumsuz	40	17,39
Dik Başlı	13	5,65
İçe Dönük	11	4,78
Deneyime Kapalı / Tutucu	2	0,87
Toplam	230	100

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında, araştırmacılar tarafından geliştirilen bilgi formu ve Hasan Bacanlı vd. (2009) tarafından geliştirilen “Sıfatlara Dayalı Kişilik Ölçeği” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Bilgi Formu’nda; araştırmanın bağımsız değişkenleri olan cinsiyet, müzik dinleme durumları ve tercihleri, müzik enstrümanı çalma durumları ve tercihleri bilgileri lisans öğrencilerine sorulmuştur. “Sıfatlara Dayalı Kişilik Ölçeği” ile ise katılımcıların kişilik türlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmada kullanılan ve Hasan Bacanlı vd.¹⁷ tarafından geliştirilen beş etmen kuramına dayalı “Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi” ne göre kişilik; duygusal denge, dışadönüklük, deneyime açıklık, yumuşak başlılık ve sorumluluk olmak üzere beş boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin geliştirme sürecinde, yapı geçerliğinin belirlenmesine yönelik yapılan etmen analizinde beş farklı kişilik boyutunun tespitine yönelik etmen yükü 0.37 ile 0.86 arasında değişen 40 sıfat çifti belirlenmiştir. Güvenirlik analizinde her bir boyutun iç tutarlık katsayısının 0,78 ile 0.84 arasında değişkenlik gösterdiği belirlenmiştir. Ölçeğin iki hafta ara ile yapılan test tekrarı sonucunda boyutlar arasındaki ilişim katsayıları 0.71 ile 0.86 arasında bulunduğu belirtilmektedir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada var olan durumun belirlenerek tanımlanması amacı ile nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama modeli, araştırma değişkenlerine ilişkin nicel verilerin toplanmasını, betimlenmesini ve sunulmasını sağlamaktadır.¹⁸ Ölçeklerin ilk bölümünde yer alan kişisel özelliklere yönelik verilerin çözümlenmesinde kategorik verilerin dağılımını özetlemede gerçekleştirilen frekans dağılımı kullanılmış ve yüzdeler ile tablolaştırılmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiği için parametrik testler

¹⁷ Hasan Bacanlı vd., “Beş Faktör Kuramına Dayalı Bir Kişilik Ölçeğinin Geliştirilmesi: Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi (SDKT)”, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt 7, Sayı 2, 2009, s. 261-279.

¹⁸ Şener Büyüköztürk vd., *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, 18. Baskı, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2014, s. 25.

uygulanmıştır. Cinsiyet, müzik türü dinleme durumu, müzik aleti çalma durumu değişkenlerine göre farklılaşma durumunun belirlenmesinde t-testi, ilişki belirlemeye yönelik olarak korelasyon analizi kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 26.0 paket programı kullanılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. Katılımcıların Müzik Dinleme ve Müzik Aleti Çalma Durumlarına Yönelik Bulgular

Katılımcıların müzik aleti çalma durumlarını gösteren veriler Tablo 2’de sunulmuştur. Veriler incelendiğinde öğrencilerin %33,9’ u en az bir müzik aleti çaldıklarını belirtmişlerdir. Müzik eğitimi lisans programı öğrencileri katılımcıların %16,1’ini oluşturduğu dikkate alındığında (Tablo 1) diğer bölüm öğrencilerinin yaklaşık %20’ si müzik aleti çalmaktadırlar. Müzik aleti çalanların yaklaşık yarısı günlük olarak 0-1 saat arası müzik aleti çaldıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler eğer çaldıkları birden çok müzik aletini var ise ölçek formunda belirtmişlerdir. Öğrenciler tarafından en çok çalınan müzik aleti gitar olmuş olup, piyano ve keman diğer en çok çalınan müzik aletleri olmuştur.

Tablo 2: Katılımcı Öğrencilerin Müzik Aleti Çalma Durumlarına Ait Veriler

Müzik Aleti Çalma Durumu	f	%
Evet	79	33,9
Hayır	151	66,1
Müzik Aleti Çalma Süresi	f	%
0-1 saat	35	43,75
1-3 saat	18	22,5
3-5 saat	5	6,25
5-7 saat	9	11,25
7-10 saat	5	6,25
10 saat ve üzeri	8	10
En Çok Çalınan Müzik Aletleri	f	%
Gitar	37	16,09
Piyano	30	13,04
Keman	14	6,09
Bağlama	12	5,22

Flüt	11	4,78
------	----	------

Katılımcıların müzik dinleme durumlarını gösteren veriler Tablo 3'te sunulmuştur. Veriler incelendiğinde öğrencilerin çoğunluğu (%40,9) 1-3 saat arası müzik dinlediklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin dinledikleri birden çok müzik türünü belirtebildikleri soruda öğrenciler tarafından en çok dinlenen müzik türü "Pop Müzik" olmuş olup, "Klasik Müzik", "Rap" diğer en çok dinlenen müzik türleri olmuştur. Birden çok öncelik belirtebildikleri müzik dinleme öncelikleri incelendiğinde; stres durumunda rahatlama (%91,74) katılımcılar tarafından en çok seçilen dinleme önceliği olurken, bunu hobi ve seyahat amaçlı dinleme izlemiştir.

Tablo 3: Katılımcı Öğrencilerin Müzik Dinleme Durumlarına Ait Veriler

Müzik Dinleme Süresi	f	%
0-1 saat	43	18,7
1-3 saat	94	40,9
3-5 saat	60	26,1
5-7 saat	22	9,6
7-10 saat	11	4,8
10 saat ve üzeri	43	18,7
Dinlenen Müzik Türü	f	%
Pop	210	91,30
Klasik Müzik	195	84,78
Rap	189	82,17
Arabesk	187	81,30
Rock	187	81,30
THM	184	80,00
TSM	182	79,13
Metal	175	76,09
Caz	174	75,65
Blues	166	72,17
Elektronik	163	70,87
Müzik Dinleme Amacı	f	%
Rahatlama/Stres Atma	211	91,74
Hobi	196	85,22
Seyahat	176	76,52
Zaman Geçirme	164	71,30
Spor/Yürüyüş	155	67,39

Motive Olma	152	66,09
Dış Sesi Engelleme	140	60,87
Ders Çalışma	125	54,35
Uyku	115	50
İlham	115	50
İşe Konsantrasyon	109	47,39

3.2. Katılımcıların Kişilik Özellikleri ile Müzik Dinleme Özellikleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Öğrencilerin “beşli kişilik ölçeğinde” yer alan her “kişilik boyutu puanı” ile “müzik dinleme süresi” ve “farklı müzik türlerini dinleme tercih sıralaması” verileri arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson korelasyon analiz işlemleri gerçekleştirilmiştir. “Müzik dinleme süresi” ile sadece “Deneyime Açıklık” kişilik türü arasında (Tablo 4) pozitif yönde ve zayıf düzeyde ($r=0,170$) anlamlı bir ilişki ($p<0,01$) olduğu görülmektedir.

Tablo 4: Deneyime Açıklık Kişilik Puanı ve Müzik Dinleme Süresi Arasındaki Korelasyon Sonuçları

Değişkenler	B1	B2
Deneyime Açıklık Kişilik Puanı (B1)	1	0,170**
Müzik Dinleme Süresi (B2)	0,170**	1

**N=230; $p<0,01$

Yapılan analiz işlemleri sonucunda bazı kişilik türleri ile müzik dinleme tercihleri arasında ilişki belirlenmiştir. Analiz sonucunda, “dışa dönüklük kişilik puanları” ile “pop müzik dinleme tercihleri” arasında (Tablo 5) pozitif yönde ve zayıf düzeyde ($r=0,141$) anlamlı bir ilişki ($p<0,05$) olduğu görülmektedir.

Tablo 5: Dışa Dönüklük Kişilik Puanı ve Pop Müzik Tercih Sıralaması Arasındaki Korelasyon Sonuçları

Değişkenler	B1	B2
Dışa Dönüklük Kişilik Puanı (B1)	1	0,141*
Pop Müzik Tercih Sıralama (B2)	0,141*	1

*N=230; $p<0,05$

“Duygusal dengesizlik kişilik puanları” ile “caz müzik dinleme tercihleri” arasında (Tablo 6) ise negatif yönde ve zayıf düzeyde ($r=-0,143$) anlamlı bir ilişki ($p<0,05$) olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Duygusal Dengesizlik Kişilik Puanı ve Caz Müzik Tercih Sıralaması Arasındaki Korelasyon Sonuçları

Değişkenler	B1	B2
Duygusal Dengesizlik Kişilik Puanı (B1)	1	-0,143*
Caz Müzik Tercih Sıralama (B2)	-0,143*	1

*N=230; $p<0,05$

“Sorumluluk kişilik puanları” ile “caz müzik dinleme tercihleri” arasında (Tablo 7) ise pozitif yönde ve zayıf düzeyde ($r=0,131$) anlamlı bir ilişki ($p<0,05$) olduğu görülmektedir.

Tablo 7: Sorumluluk Kişilik Puanı ve Caz Müzik Tercih Sıralaması Arasındaki Korelasyon Sonuçları

Değişkenler	B1	B2
Sorumluluk Kişilik Puanı (B1)	1	0,131*
Caz Müzik Tercih Sıralama (B2)	0,131*	1

*N=230; $p<0,05$

3.3. Katılımcıların Müzik Aleti Çalma Durumuna Göre Kişilik Özelliklerinin Farklılaşma Durumuna Yönelik Bulgular

Katılımcıların “müzik aleti çalma” durumuna göre “beşli kişilik ölçeği” kişilik boyutu puanlarının istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterme durumu bağımsız örneklem t-testi ile tespit edilmiştir. Bu kapsamda öğrencilerin müzik aleti çalma durumuna göre (Tablo 8) “duygusal dengesizlik” kişilik puanlarının anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği [$t_{(239)} = -2,373$; $p<0,05$] görülmektedir. Müzik aleti çalan öğrencilerin duygusal dengesizlik kişilik puan ortalamasının müzik aleti çalmayan öğrencilere göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 8: Öğrencilerin Müzik Aleti Çalma Durumuna Göre Duygusal Dengesizlik Kişilik Puanlarının Farklılaşma Durumuna Yönelik Bağımsız t-Testi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	sd	df	t	p
Müzik Aleti Çalan	79	15,646	3,66	239	-2,373	0,018*
Müzik Aleti Çalmayan	151	17,093	4,72			

*p<0,05

Öğrencilerin “müzik aleti çalma” durumuna göre (Tablo 9) “deneyime açıklık” kişilik puanlarının anlamlı düzeyde “farklılık gösterdiği [$t_{(228)}= 3,551$; $p<0,001$]” görülmektedir. Müzik aleti çalan öğrencilerin “deneyime açıklık” kişilik puan ortalamasının, müzik aleti çalmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 9: Öğrencilerin Müzik Aleti Çalma Durumuna Göre Deneyime Açıklık Kişilik Puanlarının Farklılaşma Durumuna Yönelik Bağımsız t-Testi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	sd	df	t	p
Müzik Aleti Çalan	79	33,430	4,531	228	3,551	<0,001***
Müzik Aleti Çalmayan	151	30,894	5,436			

***p<0,001

Katılımcıların çaldıkları müzik aletine göre kişilik durumlarının farklılaşma durumu incelendiğinde; çalınan farklı müzik aletlerine göre bazı kişilik ölçeği puanlarında anlamlı farklılık belirlenmiştir. Öğrencilerin gitar çalma durumuna göre (Tablo 10) “deneyime açıklık” kişilik puanlarının anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği [$t_{(228)}= -2,291$; $p<0,05$] görülmektedir. Gitar çalan öğrencilerin “deneyime açıklık” kişilik puan ortalamasının gitar çalmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 10: Öğrencilerin Gitar Çalma Durumuna Göre Deneyime Açıklık Kişilik Puanlarının Farklılaşma Durumuna Yönelik Bağımsız t-Testi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	sd	df	t	p
Gitar Çalmayan	193	31,420	5,435	228	-2,291	0,023*
Gitar Çalan	37	33,568	3,920			

*p<0,05

Öğrencilerin piyano çalma durumuna göre (Tablo 11) deneyime açıklık kişilik puanlarının anlamlı farklılık gösterdiği [$t_{(228)} = -2,868$; $p < 0,01$] görülmektedir. Piyano çalan öğrencilerin “deneyime açıklık” kişilik puan ortalamasının piyano çalmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 11: Öğrencilerin Piyano Çalma Durumuna Göre Deneyime Açıklık Kişilik Puanlarının Farklılaşma Durumuna Yönelik Bağımsız t-Testi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	sd	df	t	p
Piyano Çalmayan	200	31,385	5,372	228	-2,868	0,005**
Piyano Çalan	30	34,300	3,725			

**p<0,01

3.4. Katılımcıların Müzik Aleti Çalma Süreleri ile Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Bulgular

Katılımcıların beşli kişilik ölçeğinde yer alan her kişilik boyutu puanı ile müzik aleti çalma süresi arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik korelasyon analiz işlemleri gerçekleştirilmiştir. Müzik çalma süresi ile “Deneyime Açıklık” kişilik türü arasında (Tablo 12) pozitif yönde ve zayıf düzeyde ($r = 0,245$) anlamlı bir ilişki ($p < 0,01$) olduğu görülmektedir. Buna göre “deneyime açıklık” kişilik puanı arttıkça müzik çalma süresinde de artış görülmektedir.

Tablo 12: Deneyime Açıklık Kişilik Puanı ve Müzik Çalma Süresi Arasındaki Korelasyon Sonuçları

Değişkenler	B1	B2
Deneyime Açıklık Kişilik Puanı (B1)	1	0,245**
Müzik Aleti Çalma Süresi (B2)	0,245**	1

**N=230; p<0,01

Müzik aleti çalma süresi ile “Duygusal Dengesizlik” kişilik türü arasında (Tablo 14) negatif yönde ve zayıf düzeyde ($r=-0,186$) anlamlı bir ilişki ($p<0,01$) olduğu görülmektedir. Buna göre duygusal dengesizlik kişilik puanı arttıkça müzik çalma süresinde azalma görülmektedir.

Tablo 13: Duygusal Dengesizlik Kişilik Puanı ve Müzik Çalma Süresi Arasındaki Korelasyon Sonuçları

Değişkenler	B1	B2
Duygusal Dengesizlik Kişilik Puanı (B1)	1	-,186**
Müzik Çalma Süresi (B2)	-0,186**	1

**N=230; p<0,01

3. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma kapsamında üniversite öğrencilerinin müzik dinleme ve müzik aleti çalma tercihlerinin kişilik türlerine göre farklılaşma durumuna yönelik önemli bulgular elde edilmiştir. Katılımcı üniversite öğrencilerinin yaklaşık üçte biri en az bir müzik aleti çaldığını bildirmiştir. Müzik eğitimi almayan üniversite öğrencilerinde en az bir müzik aleti çalan öğrenci oranı yaklaşık %20’dir. Öğretmenlik mesleği adayları için bu oran çok düşük olarak değerlendirilmiştir. Müzik aleti çalan tüm öğrencilerin yaklaşık yarısı günlük olarak 0-1 saat arası müzik aleti çaldıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler tarafından en çok çalınan müzik aleti gitar olmuş olup, piyano ve keman diğer en çok çalınan müzik aletleri olmuştur. Bu

Balkan Müzik ve Sanat Dergisi
Ekim 2024 Cilt 6 Sayı 2 (51-69)
DOI: 10.47956/bmsd.1550792

sonuç Hüseyin Yılmaz ve Ülkü Sevim Şen¹⁹ tarafından gerçekleştirilen araştırma sonucu ile benzerlik taşımaktadır. İlgili çalışmalarında üniversite öğrencilerinin arasında gitarın popüler bir enstrüman olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Öğrencilerin çoğunluğu 1-3 saat arası müzik dinlediklerini belirtmişlerdir. Öğrenciler tarafından en çok dinlenen müzik türü “Pop Müzik” olmuş olup, “Klasik Müzik”, “Rap” diğer en çok dinlenen müzik türleri olmuştur. Bu sonuç Hülya Tuna vd.²⁰ tarafından gerçekleştirilen araştırma sonucu ile benzerlik taşımakta olup üniversite öğrencilerin en çok dinledikleri müzik türü bu çalışmada da “rap” müzik olmuştur. Müzik dinleme öncelikleri incelendiğinde stres durumunda rahatlama en çok dinleme önceliği olurken, bunu hobi ve seyahat amaçlı dinleme izlemiştir. Turan Sağer vd.²¹ benzer şekilde üniversite öğrencilerinin müzik dinlemeyi stresle baş etme sürecinde tercih ettikleri temel yöntemlerden birisi olduğunu belirlemişlerdir.

“Müzik dinleme süresi” ile “deneyime açıklık” kişilik türü arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Buna göre “deneyime açıklık” kişilik türü puanı arttıkça müzik dinleme süresinde de artış görülmektedir.

“Dışa dönüklük” kişilik türü puanları ile “pop müzik dinleme tercihleri” arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Buna göre “dışa dönüklük” kişilik türü puanı arttıkça pop müzik dinleme tercih önceliğinde de artış görülmektedir. Bu sonuç Barış Erdal ve Yeliz Kındap Tepe²² araştırma sonucu ile benzerlik taşımaktadır. İlgili çalışmalarında dışadönüklerin içedönüklere göre ritmik/enerjik müzikleri daha çok tercih ettiklerini belirlemişlerdir.

“Duygusal dengesizlik” kişilik türü puanları ile “caz müzik dinleme tercihleri” arasında negatif yönde ve zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Buna göre “duygusal dengesizlik” kişilik türü puanı arttıkça caz müzik dinleme tercih sırasında azalma görülmektedir. Benzer şekilde Ian Anderson vd.,²³ web tabanlı müzik dinleme alışkanlıklarını inceledikleri çalışma sonucunda, “duygusal dengesizlik”

¹⁹ Hüseyin Yılmaz-Ülkü Sevim Şen, “Gitar’ın Popülerlik Durumunun İncelenmesi”, *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, Cilt 5, Sayı 25, 2016, s. 1491-1521.

²⁰ Hülya Tuna vd., “Üniversite Öğrencilerinde Müzik Dinleme Tercihinin Fiziksel Aktivite, Depresyon ve Uyku Kalitesine Etkisi”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 34, 2021, s. 29-41.

²¹ Turan Sağer vd., “Covid-19 Pandemi Sürecinin Müzik Dinleme ve İcra Pratiklerine Etkileri: Yıldız Teknik Üniversitesi Lisans Öğrencileri Örneği”, *Uluslararası Müzik ve Sahne Sanatları Dergisi*, Sayı 4, 2020, s. 1-17.

²² Barış Erdal-Yeliz Kındap Tepe, *a.g.e.*, 2017, s. 54-75.

²³ Ian Anderson vd., “Just the way you are: Linking music listening on Spotify and personality”, *Social Psychological and Personality Science*, Cilt 12, Sayı 4, 2021, s. 561-572

kişilik boyutunda en az tercih edilen müzik türlerinden birisinin, “caz müzik” olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

“Sorumluluk” kişilik türü puanları ile “caz müzik dinleme tercihleri” arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Buna göre sorumluluk kişilik puanı arttıkça caz müzik dinleme tercih sırasında artma görülmektedir. Bu sonuç, Ian Anderson vd.²⁴ tarafından gerçekleştirilen araştırma sonuçları ile uyumlu değildir. İlgili çalışmada, “sorumluluk” kişilik özelliği taşıyan bireyler caz müziği orta düzeyde tercih ettikleri belirlenmiştir.

“Müzik aleti çalma” durumuna göre “duygusal dengesizlik” ve “deneyime açıklık” kişilik türü puanlarında anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Müzik aleti çalan öğrencilerin “duygusal dengesizlik” kişilik türü puan ortalamasının müzik aleti çalmayan öğrencilere göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, müzik aleti çalan öğrencilerin deneyime açıklık” kişilik puan ortalamasının müzik aleti çalmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin gitar çalma durumuna göre “deneyime açıklık” kişilik türü puanlarının anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Gitar çalan öğrencilerin deneyime açıklık kişilik puan ortalamasının gitar çalmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin piyano çalma durumuna göre deneyime açıklık kişilik puanlarının anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Sonuç olarak kişilik türlerine göre müzik dinleme ve müzik aleti çalma durumuna göre farklılaşma ortaya çıkaran bulgulara ulaşılmıştır. Ulaşılan sonuçların müzik ile kişilik analizine yönelik çalışmalara katkı getirmesi beklenmektedir.

Elde edilen veriler ışığında aşağıda belirtilen öneriler getirilmiştir:

• Müziğin kişilik tespitinde kullanımına yönelik deneysel çalışmalar yapılabilir.

• Müziğin farklı kişilik türlerinde etkilerine yönelik çalışmalar yapılabilir.

• Gençlerin müzikal zevklerinin geliştirilmesine, doğru müzik dinleme ve icra etmelerine yardımcı olacak bir müzik eserleri listesi öğrencilere önerilebilir. Bu listede her müzik türünden en iyi 10-20 kadar eser ismi verilebilir.

KAYNAKÇA

AKÇAY, Şevki Özer-ERDEN, Elif, “Türkiye’de Müzik Beğenisi Üzerine Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Bibliyografik Yöntemle İncelenmesi”, *Sanat Dergisi*, Sayı 36, 2020, s. 117-134.

²⁴ Ian Anderson vd., *a.g.e.*, 2021, s. 561-572.

Balkan Müzik ve Sanat Dergisi
Ekim 2024 Cilt 6 Sayı 2 (51-69)
DOI: 10.47956/bmsd.1550792

AKKOL, Mümtaz Levent, *Türkiye'de Müzik Eğitiminin Sosyolojik Çözümlemesi: Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Bölümünde Sosyolojik Bir Araştırma*, (Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Doktora Tezi), Eskişehir 2014.

ANDERSON, Ian-GİL, Santiago-GİBSON, Clay-WOLF, Scott-SHAPIRO, Will-SEMERÇİ, Oğuz-GREENBERG, David M., "Just The Way You Are: Linking Music Listening on Spotify and Personality", *Social Psychological and Personality Science*, Volume 12, Issue 4, 2021, s. 561-572.

BACANLI, Hasan-İLHAN, Tahsin-ASLAN, Sevda, "Beş Faktör Kuramına Dayalı Bir Kişilik Ölçeğinin Geliştirilmesi: Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi (SDKT)", *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt 7, Sayı 2, 2009, s. 261-279.

BÜYÜKÖZTÜRK, Şener-KILIÇ ÇAKMAK, Ebru-AKGÜN Özcan, Erkan-KARADENİZ, Şirin-DEMİREL, Funda, *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, 18. Baskı, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2014.

CARLSON, Emily-SAARI, Pasi-BURGER, Birgitta-TOIVAINEN, Petri, "Personality and Musical Preference Using Social-Tagging in Excerpt-Selection", *Psychomusicology: Music, Mind, and Brain*, Volume 27, Issue 3, 2017, s. 203-212.

DOLLINGER, Stephen J., "Research Note: Personality and Music Preference: Extraversion and Excitement Seeking or Openness To Experience?", *Psychology of Music*, Cilt 21, Sayı 1, 1993, s. 73-77.

ERDAL, Barış-KINDAP TEPE, Yeliz, "Ruh Halinin İçedönük ve Dışadönüklerde Tercih Edilen Müziğe Etkisi ve Müziğin Uyandırdığı Duygular Üzerine Bir Araştırma", *The Journal of Academic Social Science*, Sayı 57, 2017, s. 54-75.

GACAL, Ayşegül, *Bireylerin Medya Tercihleri ile Kişilik Özellikleri ve Üstbilişleri Arasındaki İlişki*, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2018.

HALL, Alice, "Audience Personality and The Selection of Media and Media Genres", *Media Psychology*, Volume 7, Issue 4, 2005, s. 377-398.

KAÇMAZ, Derya, "Müzik Tercihlerine İlişkin Kuramsal Bir İnceleme". *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, Cilt 7, Sayı 15, 2017, s. 141-152.

KAMALI, Ceren-TEMİZ, Ebru, "Ortaokul Öğrencilerinin Müzik Tercihlerinin ve Bu Tercihleri Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi". *Fine Arts*, Cilt 12, Sayı 4, 2017, s. 280-298.

KARAKELLE, Sibel-ÇAKIR, Muhammed Ali-ÖZEL, Özgür, "Lise Öğrencilerinin Müzik Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi". *The Journal of Academic Social Science*, Cilt 11, Sayı 147, 2023, s. 43-44.

KARASAR, Niyazi, *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2009.

LITTLE Patrick-ZUCKERMAN, Marvin, "Sensation Seeking and Music Preferences", *Personality and Individual Differences*, Cilt 7, Sayı 4, 1986, s. 575-578.

RENTFROW, Peter J.-GOSLING, Samuel D., "The Do Re Mi's of Everyday Life: The Structure and Personality Correlates of Music Preferences", *Journal of Personality and Social Psychology*, Cilt 86, Sayı 6, 2003, s. 1236-1256.

SAGER, Turan-ÖZKİŞİ, Zeynep Gülçin-YÜCEER, Ece Merve, "Covid-19 Pandemi Sürecinin Müzik Dinleme ve İcra Pratiklerine Etkileri: Yıldız Teknik Üniversitesi Lisans Öğrencileri Örneği", *Uluslararası Müzik ve Sahne Sanatları Dergisi*, Sayı 4, 2020, s. 1-17.

SAZAK, Yasemin-KANADLI, Keriman Aytekin-OLGUN, Nermin, "Yoğun Bakım Hastalarında Müzik Uygulamasının Fizyolojik ve Psikolojik Etkileri: Sistemik Derleme", *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, Cilt 8, Sayı 2, 2021, s. 203-212.

ŞENEL, Onur, *Müzik Algısı, Müzik Tercihi ve Sosyal Kimlik Bağlamında Müzikte Önyargı ve Kalıpyargı* (Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Bilimleri Anabilim Dalı, Doktora Tezi), İzmir, 2013.

TUNA, Hülya-GÜRPINAR-Barış, TUZ-Kübra, TEKİN GÜRGEN-Elif, ÖZDEMİR İLÇİN, Nursen, "Üniversite Öğrencilerinde Müzik Dinleme Tercihinin Fiziksel Aktivite, Depresyon ve Uyku Kalitesine Etkisi", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 34, 2021, s. 29-41.

ULUÇAY, Taner, "Lise Öğrencilerinin Dinledikleri Müzik Türlerinin Şiddet Eğilimlerine Etkisi", *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, Sayı 41, 2018, s. 135-153.

YILMAZ, Hüseyin-ŞEN, Ülkü Sevim, "Gitar'ın Popülerlik Durumunun İncelenmesi", *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, Cilt 5, Sayı 25, 2016, s. 1491-1521.

TEŞEKKÜR

Bu makalenin araştırılmasında ve yürütülmesinde Tübitak 2209A desteği alınmıştır.

ETİK: Bu makale, araştırma ve yayın etiğine uygun olarak hazırlanmıştır.

ÇIKAR ÇATIŞMASI VE FİNANSAL KATKI BEYANI: Çalışmamın tarafsızlığı ile ilgili bilinmesi gereken bir mali katkı veya diğer çıkar çatışma ihtimali (potansiyeli) ve ilişki alanı yoktur.

Balkan Müzik ve Sanat Dergisi
Ekim 2024 Cilt 6 Sayı 2 (51-69)
DOI: 10.47956/bmsd.1550792

EK: ETİK KURUL İZİN YAZISI

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĐÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu
Bilimsel Araştırma ve Yayın EtiĐi

Sayı : E-84026528-050.99-2400119358
Konu : Bařvuru İncelenmesi

10.05.2024

Sayın Doç. Dr. Ümit DEMİR

YrtclĐnz yapmış olduğunuz 2024-YNP-0391 nolu projeniz ile ilgili Bilimsel Araştırma ve Yayın EtiĐi Komisyonu'nun almış olduğu 09.05.2024 tarih ve 07/32 sayılı kararı aşağdadır.

Bilgilerinize rica ederim.

KARAR 32- Danışmanlığını **Doç. Dr. Ümit DEMİR**'in yaptığı ve yürütücülüğünü **Simay YILDIZ** tarafından gerçekteştirildiği **TÜBİTAK 2209-A** "Müzik Tercihlerine Göre Kişiliğin Farklılaşma Durumunun İncelenmesi: ÇOMÜ Eğitim Fakültesi rneĐi" başlıklı araştırmanın, Bilimsel Araştırma ve Yayın EtiĐi Komisyonu ilkelerine **uygun** olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

Doç. Dr. Derya GİRĐİN
Kurul Bařkanı

Belge DoĐrulama Kodu: UAAHT4U

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi: dogrulama.comu.edu.tr

Adres: Onsekiz Mart Üniversitesi TerzioĐlu Yerleřkesi Çanakkale

Bilgi iřin :

Emine Ateř
Fen Bilimleri Enstitüsü Etik
Kurulu Memur
(0 286) 2180018 - 1040

Telefon No: (0 286) 2180018

Faks No:

Telefon No:

DiĐeri Hat:

e-Posta:

İnternet Adresi: <https://www.comu.edu.tr>

KeĐ Adresi: comu@ba01.kep.tr

